

<https://doi.org/10.70728/c.series.ped.v08.i09.080>

BO‘LAJAK PEDAGOG-PSIXOLOGLARNING KASBIY-XORIJIY TIL KOMPETENSIYASINI TA’LIMNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI

Yuldashev Sherzod Zairjanovich

*Nizomiy nomidagi O‘zbekiston Milliy pedagogika universiteti
2-bosqich mustaqil izlanuvchisi*

Annotatsiya Ushbu tadqiqot ishida oliy ta’limni raqamlashtirish sharoitida bo‘lajak pedagog-psixologlarning kasbiy va xorijiy til kompetentsiyalarini uzviy va integratsiyalashgan holda takomillashtirishning metodik hamda strategik asoslari tahlil qilingan. Zamonaviy m-learning texnologiyalari, ixtisoslashtirilgan mobil dasturlar hamda interaktiv raqamli platformalardan foydalanish orqali bo‘lajak mutaxassislarning kasbiy-muloqot imkoniyatlarini kengaytirish mexanizmlari ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Maqolada talabalarning chet tilidagi kasbiy ko‘nikmalarini oshirish, raqamlashtirilgan pedagogik muhitga moslashuvini ta’minlash hamda mustaqil ta’lim faoliyatini samarali tashkillash bo‘yicha konseptual taklif va amaliy tavsiyalar ilgari surilgan.

Tayanch so‘zlar: bo‘lajak pedagog-psixologlar, kasbiy-xorijiy til kompetensiyasi, ta’limni raqamlashtirish, m-learning, mobil ilovalar, raqamli kompetentlik, integrativ yondashuv.

Аннотация В данной исследовательской работе проанализированы методические и стратегические основы комплексного совершенствования профессионально-иноязычной компетенции будущих педагогов-психологов в условиях цифровизации высшего образования. Научно обоснованы механизмы расширения профессионально-коммуникативных возможностей будущих специалистов посредством использования современных технологий m-learning, специализированных мобильных приложений и интерактивных цифровых платформ. В статье выдвинуты концептуальные предложения и практические рекомендации по повышению иноязычных профессиональных навыков студентов, их адаптации к цифровой педагогической среде и эффективной организации самостоятельной учебной деятельности.

Ключевые слова: будущие педагоги-психологи, профессионально-иноязычная компетенция, цифровизация образования, m-learning, мобильные приложения, цифровая компетентность, интегративный подход.

Abstract This research paper analyzes the methodological and strategic foundations for the integrated development of professional foreign language competence among future pedagogue-psychologists within the context of higher education digitalization. The mechanisms for expanding the professional communication capabilities of future specialists

through the application of modern m-learning technologies, specialized mobile applications, and interactive digital platforms are scientifically substantiated. The article offers conceptual proposals and practical recommendations aimed at enhancing students' professional foreign language skills, facilitating their adaptation to a digital pedagogical environment, and effectively structuring independent learning activities.

Keywords: future pedagogue-psychologists, professional foreign language competence, digitalization of education, m-learning, mobile applications, digital competence, integrative approach.

KIRISH

Zamonaviy globallashtirish jarayonlari va ta'lim sohasini keskin raqamlashtirish sharoitida oliy ta'lim muassasalari oldida turgan asosiy vazifalardan biri — xalqaro axborot va ilmiy makonda erkin faoliyat yuritiladigan, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashdan iboratdir. [1] Ayniqsa, bo'lajak pedagog-psixologlarni kasbiy tayyorlash tizimida ularning kasbiy-xorijiy til kompetensiyasini shakllantirish va rivojlantirish alohida ijtimoiy-pedagogik ahamiyat kasb etmoqda. Zamon bilan hamnafas tarzda pedagogika va psixologiya sohasidagi eng so'nggi nazariy qarashlar, empirik izlanishlar hamda innovatsion metodologiyalar, asosan, ingliz va boshqa yetakchi xorijiy tillarda nashr etilmoqda.

Shu bois, bo'lajak mutaxassislar uchun xorijiy tilni egallash shunchaki kundalik muloqot vositasi bo'lib qolmay, balki o'z kasbiy mahoratini doimiy oshirib borish, xalqaro tajriba va tadqiqotlarni tahlil qilish hamda amaliy faoliyatda raqamli vositalardan unumli foydalanishning muhim omili hisoblanadi. Ta'lim amaliyotiga mobil ta'lim (m-learning), tarmoq texnologiyalari hamda interaktiv platformalarning jadal kirib kelishi kasbiy-xorijiy til kompetensiyasini rivojlantirishning yangicha, takomillashtirilgan va innovatsion strategiyalarini ishlab chiqish zaruriyatini taqozo etmoqda.

METODOLOGIYA VA O'RGANILGANLIK DARAJASI

Pedagogik-psixologik yo'nalishdagi mutaxassisliklarni tayyorlashda xorijiy tillarni o'rgatish hamda raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish masalalari mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan turli rakurslarda o'rganib kelinmoqda. Kasbiy-kompetentlik yondashuvi tamoyillari hamda raqamli ta'lim muhitida talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini loyihalashtirish va boshqarish masalalari bir qator pedagogik manbalarda o'z aksini topgan.

Ushbu tadqiqotni olib borishda tizimli va kompetensiyaviy yondashuvlar, pedagogik modellashtirish, qiyosiy-tahliliy hamda m-learning (mobil ta'lim) metodologiyasiga tayanildi. Raqamlashtirish sharoitida bo'lajak pedagog-psixologlarning kasbiy-xorijiy til kompetensiyasini takomillashtirish metodikasi talabalarning kognitiv, amaliy hamda refleksiv faoliyatini raqamli ta'lim vositalari va interaktiv kontent vositasida faollashtirishga asoslanadi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Bo'lajak pedagog-psixologlarning kasbiy-xorijiy til kompetensiyasi bir necha o'zaro bog'liq tarkibiy qismlardan tashkil topgan ko'p komponentli tuzilma sifatida namoyon bo'ladi:

Lisoniy-sohaviy (kasbiy) komponent: Mutaxassislikka oid xorijiy pedagogik va psixologik terminologik bazani, tushunchalar apparatini va leksik vositalarni chuqur o‘zlashtirish.

Kognitiv-raqamli komponent: Elektron resurslar, mobil ilovalar va raqamli kutubxonalar vositasida xorijiy tildagi ilmiy-psixologik axborotlarni izlab topish, saralash, tahlil qilish hamda qayta ishlash ko‘nikmalari.

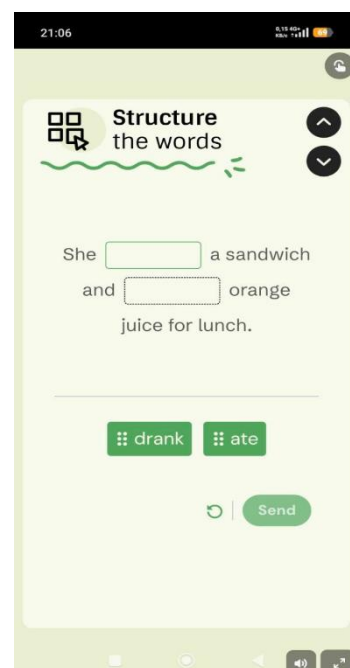
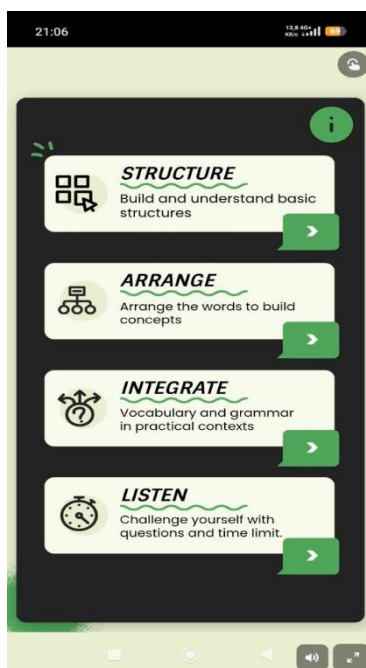
Kommunikativ-amaliy komponent: Kasbiy-pedagogik va psixologik amaliyotda (masalan, konsul’tativ faoliyat, psixologik treninglar, ilmiy muloqot) xorijiy dildan erkin va mazmunli foydalanish malakasi.

Refleksiv-bo‘lajak strategik komponent: Shaxsiy kasbiy va til bilish darajasini raqamli diagnostika vositalari orqali mustaqil baholash va uni uzluksiz rivojlantirib borish traektoriyasini belgilash.

Oliy ta’limni raqamlashtirish sharoitida mazkur kompetensiyani shakllantirish va takomillashtirishning quyidagi innovatsion strategiyalari ajratib ko‘rsatiladi:

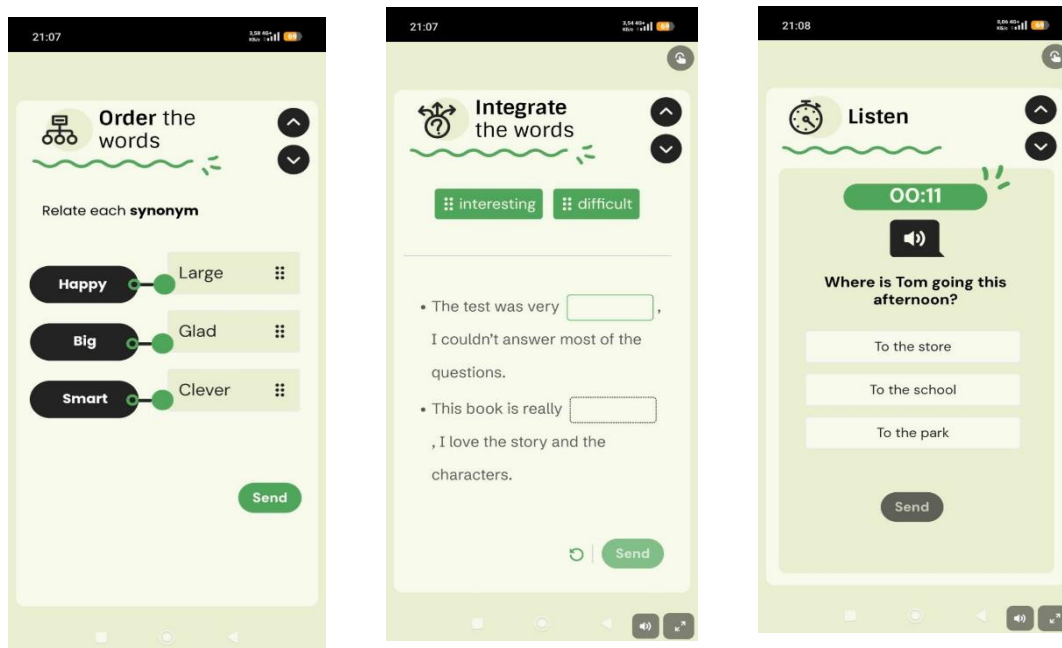
M-learning va mobillik imkoniyatlaridan foydalanish: Bo‘lajak pedagog-psixologlar uchun sohaviy terminologiyani o‘rgatishga yo‘naltirilgan, interaktiv muloqot hamda psixologik situatsion masalalarni (keyslarni) yechishga mo‘ljallangan ixtisoslashtirilgan mobil ilovalarni dars hamda darsdan tashqari faoliyatga unumli tatbiq etish. [4]

O'zbekiston Respublikasining Dasturiy mahsulotlar davlat reyestrda 20.07.2026 y.

ro'yxatdan o'tkazilgan "Language learning game mobile" nomli mobil ilova uchun № DGU 67780 olingan bo'lib bu ilovadan dissertatsiyaning tajriba sinov ishlarida keng foydalanildi. [6]

Ilovadan olingan screen shotlar orqali mobil ilovaning funksionalini ko‘rishingiz

mumkin:

CLIL (Content and Language Integrated Learning) yondashuvi: Mutaxassislik fanlari (masalan, “Umumiy psixologiya”, “Pedagogik diagnostika”, “Rivojlanish psixologiyasi”) doirasidagi mavzularni raqamli muhitda multimedia materiallari, xorijiy tildagi videoma’ruzalar hamda amaliy keyslar orqali integratsiyalashgan holda o‘qitish.

Interaktiv va simulyatsion texnologiyalarni qo‘llash: Raqamli vositalar va virtual auditoriyalar imkoniyatidan foydalangan holda xorijiy tilda psixologik konsul’tatsiya hamda pedagogik muloqot simulyatsiyalarini modellashtirish va o‘tkazish. [4]

Jadval. Raqamli ta’lim texnologiyalari vositasida kasbiy-xorijiy til kompetensiyasini bosqichma-bosqich rivojlantirish strukturasi

Bosqichlar	Qo‘llaniladigan raqamli vositalar	Rivojlantiriladigan ko‘nikma va malakalar
Diagnostik-leksik (Boshlang‘ich)	Mobil lug‘atlar, interaktiv test tizimlari, raqamli kartochkalar (Flashcards)	Sohaviy terminologiyani puxta o‘zlashtirish, leksik zahirani kengaytirish va mustahkamlash.
Analitik (Amaliy-funksional)	Xorijiy tildagi multimediali ilmiy manbalar, videodarslar, psixologik podkastlar	Ilmiy-pedagogik va psixologik matnlarni tahliliy o‘qish, tinglab tushunish hamda mazmunini anglash.
Interaktiv (Integrativ-kreativ)	Ixtisoslashgan mobil ilovalar, virtual simulyatsiya muhiti, raqamli muloqot platformalari	Chet tilida psixologik keys va situatsion topshiriqlarni hal etish, dialogik hamda monologik kasbiy nutqni erkin qo‘llash.

XULOSA Bo‘lajak pedagog-psixologlarning kasbiy-xorijiy til kompetensiyasini raqamlashtirilgan ta’lim muhitida takomillashtirish bugungi kunda ta’lim sifatini yangi

bosqichga ko‘tarishning eng samarali omillaridan biridir. M-learning texnologiyalari, mobil ilovalar va interaktiv raqamli resurslardan tizimli foydalanish talabalarning lisoniy, raqamli va kasbiy-psixologik tayyorgarligini yaxlit va uyg‘un holda rivojlantirish imkonini beradi. [5]

Tadqiqotda ilgari surilgan pedagogik strategiyalar bo‘lajak mutaxassislarning mustaqil bilim olish faolligini oshirishga, jahon ilmiy-amaliy tajribasidan cheklovlersiz foydalanishga hamda ularning kelgusi kasbiy va ilmiy faoliyatida yuqori natijalarga erishishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasining "Ta’lim to‘g‘risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: "O‘zbekiston", 2022.
3. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Darslik. – Toshkent: "Sano-standart", 2017.
4. Decuypere M., Grimaldi E., Landri P. Introduction: Critical studies of digital education platforms // Critical Studies in Education. – 2021. Vol. 62, No. 1. P. 1-16.
5. Richards J.C. Communicative Language Teaching Today. – Cambridge University Press, 2006.
6. Yuldashev Sh.Z. Ingliz tili fanidan mobil ilovalar : O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Dasturiy guvohnomasi № DGU 67780. – 20.07.2026.